

سرشناسه : محمدی ری شهری، محمد، ۱۳۲۵
عنوان قراردادی : شناخت نامه قرآن بر پایه قرآن وحدیث (فارسی - عربی). برگزیده
عنوان و نام پدیدآور : گزیده شناخت نامه قرآن بر پایه قرآن وحدیث / محمدی ری شهری، با همکاری جمعی
از پژوهشگران؛ به گزینش مرتضی خوش نصیب؛ مترجم حمید رضاشیخی
مشخصات نشر : قم، موسسه علمی فرهنگی دارالحدیث، سازمان چاپ ونشر، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری : ۵۵ ص

ISBN : 978 - 964 - 493 - 681 - 5

وضیعت فهرست نویسی : فیا
یادداشت : فارسی - عربی .
یادداشت : کتابنامه به صورت زیر نویس .
موضوع : قرآن -- علوم قرآنی
موضوع : قرآن -- بررسی و شناخت
شناسه افزوده : خوش نصیب، مرتضی، ۱۳۴۲-
شناسه افزوده : حمیدرضا، شیخی، ۱۳۳۷-، مترجم
رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ۹۰۱۳ ش ۳/م ۶۹/۵ BP
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۱۵
شماره کتابشناسی ملی : ۳۲۲۱۵۴۶

گزیده

شناخت نامه قرآن

برپایه بیان حدیث

www.ketab.ir

محمدی‌ای شیری

گزینش
مرضی خوش نصیب

با همکاری
جمعی از پژوهشگران

گزیده «شناخت‌نامه قرآن بر پایه قرآن و حدیث

محمد محمدی ری‌شهری

همکاران: جمعی از پژوهشگران (اصغر هادی کاشانی، محمد احسانی‌فر و ...)

مترجم: حمیدرضا شیخی

گزینش: مرتضی خوش‌نصیب

تحقیق: گروه تفسیر پژوهشکده علوم و معارف حدیث (علی رضا نظری خرم، محمد رضا حسین‌زاده، علی شاه‌علی‌زاده)

ارزیاب علمی: سید محمد کاظم طباطبایی، عبد الهادی مسعودی، سید رسول موسوی

بازبین ترجمه: محمد مرادی، محمد هادی خالقی

بازبین نهایی: سید مجتبی غیوری

همکاران:

مصدربابی احادیث و مقابله با مصادر: حسنین دباغ، رعد بهبهانی‌پور، عبد الکریم حلفی

اعراب‌گذار: رسول افقی

مدیر آماده‌سازی کتاب: محمد باقر نجفی

ویراستاران: محمد هادی خالقی (سر ویراستار)، حسنین دباغ و گروه همکار (ویرایش عربی)، علی خنیفرزاده

(ویرایش تحلیل‌ها)، محمد باقری‌زاده اشعری (ویرایش ترجمه احادیث)

کتاب‌نامه: مهدی هوشمند، علی رضا نظری خرم

صفحه‌آرا: سید علی موسوی‌کیا

خوش‌نویس: حسن فرزنانگان

نمونه‌خوان: علی نقی نگران، محمود سپاسی، سید ششم بهستانی، محمد علی دباغی

حروفچین: حسین افخمیان، علی اصغر دریاب

پیگیری تدوین: مهدی خسروی

ناشر: سازمان چاپ و نشر دارالحدیث

چاپ: اول / ۱۳۹۲

چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵ / تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۲۳ / فاکس: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۷۱ /

ص. پ. ۴۴۶۸ / ۳۷۱۸۵

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) / تلفن: ۰۲۵ - ۳۷۷۴۰۵۲۵ / فروشگاه شماره «۲» (شهر ری، حرم

حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام درب شرقی ۷) / تلفن: ۰۲۱ - ۵۵۹۵۲۸۶۲

فروشگاه شماره «۳» (مشهد مقدس، چهار راه شهدا، ضلع شمالی باغ نادری، مجتمع فرهنگی تجاری گنجینه کتاب،

طبقه هم‌کف: ۳ - ۰۲۲۴۰۰۶۲ - ۰۵۱۱

<http://darolhadith.ir>

darolhadith.20@gmail.com

ISBN: 978 - 964 - 493 - 684 - 5

* کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است *

فهرست اجمالی

درآمد ۷

بخش یکم: مبانی شناخت قرآن

فصل یکم: نام‌ها و اوصاف قرآن	۱۳
فصل دوم: فرود آمدن قرآن	۳۳
فصل سوم: گویایی قرآن	۸۶
فصل چهارم: نگاه داشتن قرآن از تحریف	۱۴۰
فصل پنجم: اعجاز قرآن	۱۸۶
فصل ششم: جامع بودن قرآن	۲۶۸
فصل هفتم: رویارویی با قرآن	۲۸۰
فصل هشتم: نسخ در قرآن	۲۹۳
فصل نهم: قرآن و کتاب‌های آسمانی	۳۱۳

بخش دوم: برکات قرآن

فصل یکم: برکات قرآن برای جامعه	۳۵۱
فصل دوم: برکات قرآن برای دل‌ها	۳۵۴
فصل سوم: برکات قرآن برای خانه	۳۵۸
فصل چهارم: مجموعه‌ای از برکات قرآن	۳۶۱
فصل پنجم: داستان‌هایی از برکات قرآن و تأثیر آن در جان‌ها	۳۶۴
فصل ششم: خواص برخی سوره‌ها و آیه‌ها	۳۷۲
فصل هفتم: درمان با قرآن	۳۷۷

بخش سوم: ویژگی های قرآن

فصل یکم: ویژگی های لفظی قرآن	۳۸۹
فصل دوم: ویژگی های معنوی قرآن	۳۹۱
فصل سوم: آداب مربوط به قرآن	۳۹۸
فصل چهارم: نام گذاری و بیان ویژگی برخی آیات	۴۰۹
فصل پنجم: نام ها و ویژگی های برخی سوره ها	۴۱۵

بخش چهارم: یاد دادن و یاد گرفتن قرآن

فصل یکم: آموزش دادن قرآن	۴۲۹
فصل دوم: فراگیری قرآن	۴۳۳
فصل سوم: حفظ قرآن	۴۳۹

بخش پنجم: تلاوت قرآن

فصل یکم: فضیلت تلاوت قرآن و عرّس دادن به آن	۴۵۷
فصل دوم: گوش دادن به قرآن	۴۶۵
فصل سوم: آداب تلاوت قرآن	۴۶۸
فصل چهارم: ختم کردن قرآن و مدت آن	۴۹۴
فصل پنجم: قاریان قرآن	۵۰۳

بخش ششم: تفسیر و تأویل قرآن

فصل یکم: نیاز به تفسیر و تأویل قرآن	۵۱۳
فصل دوم: شناخت تفسیر و تأویل	۵۲۷
فصل سوم: تفسیر شدن قرآن با قرآن	۵۴۴
فصل چهارم: نمونه هایی از احادیث تفسیری	۵۴۷
فصل پنجم: آفات تفسیر و تأویل	۵۷۱

درآمد

قرآن کریم، کامل‌ترین کتاب آسمانی است که بر قلب مبارک پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله فرود آمد، و او، آن را به عنوان سنگین‌ترین امانت، در کنار اهل بیت علیهم السلام، به امت سپرد تا بدین وسیله، جهانبیان، با هدایت قیامت، به راه درست زندگی هدایت شوند و دردهای بی درمان خود را درمان کنند و به قله کمالات مادی و معنوی، و دنیوی و اخروی، دست یابند.

قرآن، کتاب زندگی

قرآن کریم به عنوان اصلی‌ترین منبع دینی و سرچشمه معارف اعتقادی و اخلاقی و عملی با داشتن مجموعه‌ای از ویژگی‌های منحصر به فرد همچون تحریف ناپذیری، جامعیت، جاودانگی، طراوت و داشتن بطون و لایه‌های معنایی، شایسته است تا مبنا و متن زندگی انسان‌ها قرار گیرد.

مهجوریت قرآن

کتابی با این ویژگی‌های بی نظیر، متأسفانه در گستره جوامع اسلامی، آن گونه که شاید و باید، مورد توجه و بهره برداری نیست.

البته در ایران، پس از پیروزی انقلاب اسلامی، اقدامات فراوانی به منظور وارد کردن قرآن به صحنه زندگی صورت گرفته است؛ ولی بی تردید، تا رسیدن به نقطه

مطلوب و پایان دادن به مهجوریت این کتاب آسمانی، فاصله بسیار است.

شناخت قرآن

نخستین گام در راه پایان دادن به مهجوریت قرآن، شناخت درست و همه جانبه این کیمیای هدایت و سعادت است. بدیهی است جامعه به طور عام، و مراکز علمی و پژوهشی به طور خاص، تا با کتاب الهی و آثار و برکات آن در عرصه‌های فردی و اجتماعی و مادی و معنوی آشنا نباشند، در صدد بهره‌گیری از آن بر نخواهند آمد.

بهترین قرآن‌شناس

تردیدی نیست که بهترین قرآن‌شناس، فرستنده قرآن - یعنی خداوند مَنان - است، و پس از او، پیامبر خدا ﷺ و اهل بیت آن بزرگوار ﷺ؛ زیرا شناخت آنان بر اساس حدس و گمان نیست، بلکه بر پایه وحی و الهام الهی است. بنا بر این، آنچه قرآن در توصیف خود بیان کرده، و آنچه پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ در تعریف این کتاب آسمانی فرموده‌اند، بهترین و متقن‌ترین سند قرآن‌شناسی است.

معرفی «شناخت‌نامه قرآن» و گزیده آن

شناخت‌نامه قرآن بر پایه قرآن و حدیث - که در چهار جلد و بیش از ۱۸۰۰ صفحه منتشر گردید -، در واقع، قرآن‌شناسی از منظر بهترین قرآن‌شناسان است. این کتاب، آنچه را خداوند مَنان در توصیف کتاب خود فرموده و آنچه را پیامبر خدا ﷺ و اهل بیت ﷺ در تبیین جایگاه رفیع این کتاب آسمانی بیان کرده‌اند، در کنار هم، با نظمی نوین و سهل الوصول، همراه با تحلیل‌های مورد نیاز، تقدیم قرآن‌پژوهان کرده است.

در عین حال، با توجه به گستردگی نسبی شناخت‌نامه قرآن چنین به نظر رسید که تلخیص و گزیده‌سازی این کتاب می‌تواند مورد استقبال علاقه‌مندانی قرار گیرد که مجال کمتری برای مطالعه متون مفصل دارند. بر این اساس، کتاب حاضر با عنوان گزیده شناخت‌نامه قرآن، با حجم یک جلد، تنظیم و آماده ارائه به قرآن‌دوستان گردید.

در باره این کتاب

یادآوری نکاتی در باره این گزیده، مفید خواهد بود:

۱. این گزیده، عمده مباحث شناخت‌نامه قرآن را تنها در مقیاسی کوچک‌تر، در خود، جای داده است؛
۲. غالب مقالات تحلیلی مندرج در شناخت‌نامه، عیناً در این گزیده آمده است؛
۳. تمامی عنوان‌های اصلی و بیشتر عنوان‌های فرعی کتاب، در گزیده قابل دستیابی‌اند. آنچه بیش از همه مشمول تلخیص و گزیده‌سازی قرار گرفت، آیات و بویژه روایات متعددی است که با هدف تقویت مطالب، از منابع مختلف، ذیل یکایک عنوان‌ها گرد آمده بودند؛
۴. گویاترین متن‌ها، از منابع معتبرتر، در ذیل هر عنوان انتخاب شدند؛
۵. ترجمه آیات و روایات در متن کتاب، و اصل عربی آنها در پانویست نشانده شد؛
۶. در پانویست‌ها، به ذکر حدیث‌های دو منبع دارای اعتبار بیشتر برای هر حدیث، بسنده شد.

قدردانی و سپاس

لازم می‌دانم از همه فضلای پژوهشگران سهیم در تنظیم، تحقیق، تدوین، ویرایش و آماده‌سازی اصل این اثر، بویژه پژوهشگران ارجمند حجج اسلام آقایان اصغر هادوی کاشانی و محمد احسانی فر - که در جمع‌آوری و تنظیم متون، مرابری داده‌اند - و همچنین برادران فاضل و ارجمند حجج اسلام آقایان سید محمد کاظم طباطبایی و عبدالهادی مسعودی - که در نقد متن و تکمیل تحلیل‌های آن نقش اساسی داشته‌اند - و نیز از جناب آقای حمید رضا شیخی مترجم گران‌قدر شناخت‌نامه صمیمانه سپاس‌گزاری کنم و از خداوند متعال برای آنان، بویژه فاضل ارجمند جناب آقای مرتضی خوش‌نصیب که با دقت و حسن سلیقه، کتاب حاضر را -

که گزیده شناخت‌نامه قرآن است. سامان دادند، و همه عزیزانی که در تدوین و آماده‌سازی کتاب (چه اصل و چه گزیده آن)، نقش داشته‌اند، پاداشی درخور فضل و بزرگواری حضرتش مسئلت نمایم. إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ مَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ! رَبَّنَا نَقْبَلُ مِنْكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ، يَا مُبَدِّلَ السَّيِّئَاتِ بِالْحَسَنَاتِ!

محمد محمدی ری شهری

۱۳۹۲/۰۳/۰۹

۱۹ رجب ۱۴۳۴